

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Вченої ради
Науково-дослідного інституту
правотворчості та науково-правових
експертиз Національної академії
правових наук України
від 27 квітня 2023 року, протокол № 4

Голова Вченої ради

Олексій КОТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ
Науково-дослідного інституту
правотворчості та науково-правових
експертиз Національної академії
правових наук України
від 01 травня 2023 року № 63

Директор



Олексій КОТ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КОМІСІЮ З ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ПРАВОТВОЧОСТІ
ТА НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про Комісію з етики та академічної доброчесності Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України (далі – Положення, Інститут) визначає основні її завдання та повноваження, порядок формування та організації роботи, обов'язки та права її голови та членів, процедуру розгляду заяв та ухвалення рішень, порядок подання апеляцій та їх розгляду.

1.2. Комісія з етики та академічної доброчесності Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України (далі – Комісія) створюється з метою розгляду фактів, пов'язаних з порушенням членами інститутської спільноти норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності.

1.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, Декларацією прав людини, Цивільним кодексом України, Кодексом законів про працю України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу діяльність», «Про запобігання корупції», Етичним кодексом вченого України, Рекомендаціями з академічної доброчесності для закладів вищої освіти (лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 № 1/9-650), Рекомендаціями для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затвердженими рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29.10.2019, протокол № 11, Статутом Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України (далі – Статут), Етичним кодексом Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України (далі – Етичний кодекс), Положенням про академічну доброчесність у Науково-дослідному інституті правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України (далі – Положення про академічну доброчесність), іншими нормативними та локальними актами, що регулюють етичну поведінку, порядок здійснення наукової та освітньої діяльності.

1.4. Діяльність Комісії базується на принципах законності, компетентності та професіоналізму, чесності та порядності, справедливості, взаємної довіри, прозорості, відповідальності, партнерства та взаємоповаги.

1.5. Членами інститутської спільноти є всі працівники Інституту, незалежно від займаної посади, здобувачі ступенів доктора філософії та доктора наук (далі – здобувачі).

2. Порядок формування Комісії

2.1. Комісія формується в кількості не менше п'яти осіб із числа членів інститутської спільноти, які користуються беззаперечним моральним та науковим авторитетом у колективі Інституту. До складу Комісії не можуть входити особи, які притягалися до відповідальності за порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності.

2.2. Склад Комісії затверджується наказом директора Інституту строком на п'ять років. Члени Комісії працюють на громадських засадах. Одна й та сама особа не може бути членом Комісії більше ніж два строки поспіль.

2.3. Голова і секретар Комісії обираються на першому її засіданні із складу членів Комісії більшістю голосів від її загального складу.

2.4. Членство в Комісії припиняється у випадках:

- подання членом Комісії заяви про складення повноважень за власним бажанням;

- припинення трудових відносин з Інститутом чи відрахування зі складу здобувачів;

- систематичне невиконання членом Комісії своїх обов'язків або порушення ним Етичного кодексу та/або Положення про академічну доброчесність.

2.5. Рішення про припинення членства в Комісії внаслідок систематичного невиконання членом Комісії своїх обов'язків чи порушення ним Етичного кодексу та/або Положення про академічну доброчесність приймається Комісією за поданням її голови. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше двох третин від загального складу Комісії.

2.6. Припинення членства в Комісії оформлюється протоколом Комісії про виведення члена Комісії з її складу з послідуочим виданням відповідного наказу директора Інституту.

2.7. Замість члена Комісії, стосовно якого прийнято рішення про припинення його членства у складі Комісії, наказом директора Інституту вводиться новий її член.

2.8. Члени Комісії не можуть делегувати свої повноваження іншим особам.

3. Основні завдання та повноваження Комісії

3.1. Основними завданнями Комісії є:

- розгляд письмових заяв, звернень, повідомлень (далі - заяви) щодо порушень норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності, ухвалення рішень щодо їх підтвердження чи спростування та надання за результатами їх розгляду відповідних пропозицій керівництву Інституту щодо заходів реагування на порушення та притягнення порушників до відповідальності;

- моніторинг дотримання членами інститутської спільноти норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності, запобігання їх проявам шляхом проведення роз'яснювальної роботи;

- сприяння зміцненню довіри, партнерських відносин, формуванню у членів інститутської спільноти активної громадянської позиції;

- консультування, налагодження діалогу та досягнення згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;

- ініціювання проведення перевірок з дотримання членами інститутської спільноти норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності, підвищення якості наукової та освітньої діяльності;

- підготовка пропозицій щодо підвищення ефективності впровадження у діяльність Інституту та його структурних підрозділів норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності.

3.2. Комісія уповноважена:

- здійснювати аналіз заяв, проводити розслідування з метою підтвердження чи спростування фактів порушення норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності;

- запитувати та отримувати від структурних підрозділів (посадових осіб) Інституту документи, необхідні для виконання завдань Комісії при розгляді заяв про порушення норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності;

- одержувати від осіб, стосовно яких Комісією проводиться розслідування, усні та письмові пояснення про порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності;

- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні та програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

- вносити керівництву Інституту пропозиції щодо заходів реагування до членів інститутської спільноти за порушення ними норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності, усунення їх умов і причин;

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів етичної поведінки та академічної доброчесності членами інститутської спільноти;

- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;

- вносити пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів етичної поведінки та академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність.

4. **Обов'язки та права голови та членів Комісії**

4.1. Основними обов'язками голови Комісії є:

- організація та планування роботи Комісії, формування порядку денного засідань та забезпечення якісної підготовки до їх проведення;

- скликання та головування на засіданнях Комісії, за винятком випадків відсутності на засідання з об'єктивних причин;

- створення умов членам Комісії для об'єктивного й неупередженого розгляду та прийняття рішень за заявами про порушення норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності;

- контроль за дотриманням строків розгляду заяв про порушення норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності, своєчасною підготовкою мотивованих рішень Комісії та пропозицій керівництву Інституту

щодо відповідальності порушників норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності у разі підтвердження фактів порушень;

- налагодження взаємодії Комісії із зацікавленими структурними підрозділами та членами інститутської спільноти;

- забезпечення нерозголошення персональних даних та інформації щодо осіб, стосовно яких розглядалися заяви, якщо така інформація має ознаки конфіденційної;

- внесення пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення роботи Комісії;

- підготовка щорічного звіту про роботу Комісії та його оприлюднення на засіданні Вченої ради Інституту.

4.2. Голова Комісії має право:

- підписувати протоколи та рішення Комісії;

- представляти інтереси Комісії у відносинах із керівництвом Інституту, зацікавленими структурними підрозділами та членами інститутської спільноти;

- підписувати запити та отримувати від структурних підрозділів (посадових осіб) Інституту документи, необхідні для виконання завдань Комісії, зокрема щодо розгляду заяв про порушення норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності;

- одержувати від осіб, стосовно яких Комісією розглядається питання, усні та письмові пояснення.

4.3. Права та обов'язки членів Комісії:

- вносити пропозиції щодо розгляду питань на засіданнях Комісії, обов'язково брати у них участь та вільно висловлювати свою позицію. У випадку, якщо член Комісії не може взяти участь у засіданні з поважних причин, він має право довести свою думку до відома Комісії у письмовій формі або в режимі відеоконференції;

- робити запити та своєчасно отримувати матеріали, необхідні для належного виконання своїх обов'язків та проведення розслідувань, знайомитися з матеріалами;

- отримувати під час засідань Комісії від осіб, присутніх на них, пояснення по суті заяв, що розглядаються;

- об'єктивно й неупереджено приймати рішення в процесі розслідування, підтвердження чи спростування фактів порушення норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності;

- вносити пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення роботи Комісії;

- не розголошувати персональні дані та інформацію щодо осіб, стосовно яких розглядалися заяви, якщо така інформація має ознаки конфіденційної.

5. Організації роботи Комісії, порядок ухвалення її рішень та подання апеляції

5.1. Організаційною формою роботи Комісії є засідання.

Засідання можуть бути черговими, відповідно до плану роботи, та позачерговими, що скликаються для розгляду нагальних питань. Позачергові засідання Комісії проводяться у разі надходження на розгляд заяв про порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності. Засідання Комісії є правомочним за умови, якщо на ньому присутні не менше ніж 2/3 членів від її загального складу.

Інформація про час, місце і порядок денний засідання Комісії надається її секретарем усім членам Комісії не пізніше, ніж за три дні до засідання. Порядок денний та супровідні документи розсилаються на електронні адреси усім членам Комісії.

На засідання Комісії запрошуються заявники та особи, відносно яких розглядається питання. Таким особам завчасно повідомляється дата, час і місце проведення засідання. Якщо особа, відносно якої проводиться розслідування, не з'явилася на засідання без поважних причин і завчасно не повідомила про свою відсутність на засіданні Комісії, питання розглядається Комісією без її участі.

5.2. Засідання Комісії проводить її голова, а за його відсутності – секретар Комісії. У такому випадку Комісія більшістю від присутніх її членів обирає секретаря засідання.

5.3. Засідання Комісії оформлюється протоколом засідання. Ведення протоколу засідання Комісії та технічну підготовку матеріалів для їх розгляду здійснює секретар Комісії (секретар засідання). Протокол засідання Комісії підписує голова (головуючий) та секретар Комісії (секретар засідання). Обовязковим додатком до протоколу засідання Комісії є листок обліку присутності на засіданні членів Комісії та запрошених осіб.

Фотофіксація, відео- чи аудіозапис засідання Комісії може проводитися лише за умови згоди усіх присутніх на ньому членів Комісії або у випадках, передбачених чинним законодавством України.

5.4. Заяви від осіб, яким стало відомо про факти порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності розглядаються Комісією за умови, що у них зазначено особисті дані заявника (прізвище, ім'я, по батькові, місце роботи (навчання), посада, адреса, телефон, особистий підпис). Анонімні заяви не розглядаються.

5.5. Заяви щодо порушень норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності розглядаються і вирішуються у строк не більше одного місяця від дня їх надходження. У разі необхідності здійснення додаткових заходів з глибокого вивчення обставин справи загальний строк вирішення питань, порушених у заяві, не може перевищувати сорока п'яти днів.

5.6. Комісія за потреби може залучати до своєї роботи експертів та/або профільних фахівців, використовувати програмно-технічні засоби для підтвердження або спростування фактів порушення норм і правил академічної доброчесності.

5.7. Голова Комісії доручає попередній розгляд заяви одному із її членів, який за його результатами інформує членів Комісії по суті обставин, які викладено в заяві.

5.8. У випадку, коли стороною конфлікту є член Комісії або його близька особа, він не бере участі у розгляді відповідної заяви Комісією. Його голос не враховується при встановленні мінімально необхідної межі для прийняття рішення по заяві.

5.9. Особа, стосовно якої розглядається питання про порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності, має наступні права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами розслідування щодо встановлення факту порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення та зауваження або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності;

- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності;

- оскаржити рішення Комісії про встановлення факту порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності та притягнення її до відповідальності.

5.10. За результатами розгляду заяви щодо порушень норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності Комісія на своєму засіданні приймає вмотивоване рішення щодо розгляду обставин справи, яке оголошується присутнім. У рішенні зазначається, чи підтверджується Комісією факт порушення норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності. У разі підтвердження такого факту Комісія формулює пропозиції керівництву Інституту щодо відповідальності, яка передбачена Етичним кодексом та/або Положенням про академічну доброчесність і може бути застосована до порушника.

5.11. Рішення Комісії ухвалюється шляхом проведення відкритого голосування і є правомочним, коли за нього проголосувало більш ніж половина членів Комісії, присутніх на засіданні. Запрошені на засідання Комісії особи участі в голосуванні не беруть. У разі, коли голоси членів Комісії, присутніх на засіданні, розподілились порівну, вирішальним є голос голови (головуючого на засіданні) Комісії.

Рішення Комісії протягом трьох робочих днів з дня засідання передається особі, поведінка якої розглядалась.

Комісією більшістю голосів її членів може бути ухвалено рішення про проведення таємного голосування щодо прийняття рішення з окремих заяв.

5.12. При виявленні у діях члена інститутської спільноти ознак правопорушення (адміністративного чи кримінального) вмотивоване рішення

Комісії скеровується до компетентних органів для прийняття рішення відповідно до законодавства України.

5.13. Якщо Комісія приймає рішення про те, що зміст заяви виходить за межі її компетенції та не підлягає розгляду, Комісія письмово повідомляє в найкоротший строк про це заявника із роз'ясненням причини відмови.

5.14. У разі незгоди з рішенням Комісії щодо притягнення до відповідальності особа, яка звинувачена у порушенні норм і правил етичної поведінки та/або академічної доброчесності, має право на апеляцію. Апеляція на рішення Комісії подається порушником особисто на ім'я директора Інституту або до суду у десятиденний строк після оголошення результатів розслідування та ухваленого Комісією рішення.

5.15. Для розгляду апеляції наказом директора Інституту створюється апеляційна комісія з розгляду апеляції, яка формується з досвідчених та авторитетних учасників інститутської спільноти. Апеляція розглядається у тижневий строк, якщо інший строк не зазначено в наказі.

5.16. Висновок апеляційної комісії оформлюється відповідним протоколом, який підписується всіма членами апеляційної комісії і передається для розгляду директору Інституту для прийняття кінцевого рішення.

5.17. Учасники інститутської спільноти мають право на інші передбачені законодавством способи оскарження звинувачень у порушенні норм і правил етичної поведінки та академічної доброчесності.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення затверджується Вченою радою Інституту та наказом директора Інституту.

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться в порядку його затвердження.

6.3. У разі внесення змін до законодавства України, що регулює викладені у цьому Положенні питання, до внесення змін і доповнень до нього застосовуються положення чинного законодавства.

6.4. Положення доводиться до відома членів інститутської спільноти шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті Інституту.

6.5. Учасники інститутської спільноти повинні знати та дотримуватися вимог цього Положення. Їх незнання не є підставою для їх невиконання.